

F O A I E

pentru

minte, inimă si literatură.

No. 14.

Luni, 7. Aprilie

1847.

Adaos la artikulă anti-skiav.

(Дилекере.)

Дисъ ла тоте дитреприндериле зваалта чеа маї де кьпетение есте лимба; де ачеаста даръ аѣ тревѣит а не апька маї дитейа. Дитре ачеастъ апькьтаръ се чере акъм а се хотъри о ортографіе, граматикъ ши дикціонариѣ де овше; че овмаї атъчї ва пѣтѣ а ажънѣ маї кърънд ши маї перфект ла скопъл съѣ, кърънд с'ар адъна дин тоте пърдїле ромънешї оаре къдїва вървадї къ причепере дитре ачеаста матерїе; ши формънд о соціетате літерале дн тот апъл не вакаціѣ скомілор съ се адъне прин четъдїле де прин мїжлокъл ромънїмеї.

Ши ачеаста ар фї кѣт маї кърънд де а се дѣоїнда, къ веата лимба поастръ а кѣм атѣт дн ортографіе, кѣт ши дн формъ ши матерїе сѣфере о вълмъѣоалъ фърте маре, къ атѣт къ літерїме чїрїлене, кѣт ши къ челе латїне атѣтѣа ортографїї сѣнт маї кѣте ши капете. Амїждерѣа ши къ формеле, адекъ граматїка, пърерїле сѣнт фърте днпестрїдате: зпїї адаогъла о воръ 2—3 термінъдїї де адїектїв, прекъм: ѣепералнїк, копверсаціоналнїческѣ, пал, нїк, ескѣ сѣнт треї. — Алдїї дедадїї къ формеле латїне дитродък не ачеле, прекъм:

amabil ромънешѣ еар зїче: amabile, ка ставїлъ, мобїлъ, деавїлъ, латїнешѣ: stabilis, mobilis, debilis. Скрїѣ еаръ: сїстематїк, романтик, ши ар тревѣї: сїстематек, романтик, ка: ом въратек, сълватек, шъртомпате. Десфак, деспарт ведеск, къ дн лимба постръ нѣ есте: dis ка дн латїна*). Зпїї скрїѣ сълвїк, обїек; еаръ алдїї песокотїнд фїреа лимвеї скрїѣ: сължет, овжет, ш. а.

Тоате воръвеле саѣ вочеле, че аѣ асѣтънаре къ лимба магіаръ ши славъ зпїї

*) Ла ачесте дѣб овсервадїї дин зрїтъ D. авктор а арїколълїї ва вїневої а не ерта ши нѣт о алтѣ овсервадїе. 1) Amabilъ, орї amabile? Есте греа дитреваре, дакъ гвстѣл, авъл на дїей ва сѣфере дн вїторїѣ а се фаче дин тоте авлатївеле латїне III декл. тот кзвїнте термінате дн е саѣ къ токма спре а се фери ши де полїсїлавїе, ва пѣсра ла маї тѣлте не ѣ! 2) Въратек, сълватек., орї въратїк, сълватїк е тот атѣт, осѣвїре преа не'псѣмнатъ; кѣте ведет ла Чїчеро дн optimus, pessimus. не каре коптїмпъранъл съѣ Салъстїе де скрїе деаръндъл optimus, pessimus etc. etc. 3) Dis, пълъ а нѣ фї нїчї о класъ латїнъ дн академїа дин Іаншї тодї молдовенїї марї ши нїчїї зїсеръ дїсфак, дїрег, шчл., іар нѣ десфак, дерег шчл. Провїнціалїсте, дисъ преа не'псѣмнатѣ, не каре де сѣфере ши алте нації. Ped.

de arendѣл ле ласъ, шѣ пѣи латѣнщѣ, не-сокотѣнд ачѣеа, къ шѣ магіарѣи прекъм шѣ славіи аѣ пѣтѣт лѣа кѣвѣнте дѣла поѣ, че пѣтѣнщѣ історіа лѣкѣ о апрѣбѣ, къ атѣт славіи кѣт шѣ магіарѣи, кѣнд аѣ венѣт пѣ-сте поѣ, аѣ фост маѣ лѣ старѣ сълѣватѣкѣ, еарѣ поѣ орѣшенѣдѣ. Кѣлтѣра словенѣаскѣ лѣтрѣ славі аѣ пѣрчѣс de кѣтрѣ амѣазѣ кѣтрѣ норд; шѣ аша фѣарте фѣрѣще саѣ пѣтѣт лѣтѣшила лѣпрѣмѣтарѣа матерѣеѣ дѣп лѣмѣа романѣ. Прекъм лѣ адеврѣсаѣ шѣ лѣтѣмплат: че се доведѣше шѣ прѣп ачѣсте ворѣе: *Domо, vіno, dіshѣѣ, kost, kочіе, кѣпѣ, касѣ, съпѣт, саѣ сѣжѣпѣт, лѣпчѣ, кѣтапѣ, кѣрт саѣ скѣрт, кѣрѣѣ, дѣрав, шеатѣмѣлѣ, сълатѣ, вѣтѣ, волѣтѣ, стог, пѣпѣ, коасѣ, кѣмпѣ, кѣпхѣ, рѣнд, шѣпѣкѣ, по-рѣпѣкѣ, сѣтѣ, тѣѣер саѣ телѣр тѣрѣат, шѣ о сѣтѣ алѣтеле, карѣ лѣ лѣмѣа магіарѣ, слаѣѣ, прекъм шѣ лѣ чѣле романѣ се афлѣ. Аша дарѣ фѣрѣ серѣбѣсѣ черчѣетарѣ шѣ лѣ-вѣнѣцѣре сѣ пѣ се лѣпѣде пѣчѣ о бѣчѣ. Ворѣ-ѣа порѣѣчѣск се дѣдѣчѣ вѣне дѣла рѣпѣпѣ-сѣо. вѣстѣск, спѣѣѣ; дѣрав вѣне дѣла дѣгѣ-бѣск, адекѣ: дѣмѣк, сѣѣрѣпѣ, латѣнѣще: dѣ-гѣbѣo, тот кѣ ачѣа лѣсѣмпарѣ. — *Gyag-matѣ* ка магіар рѣде пѣ ачѣеа, карѣи дѣдѣк пѣ *jobagio* дѣла *jobb-adgy* історѣкѣнд аша: маѣ дѣ мѣлѣт астѣ ворѣѣ се скрѣа: *juvagio*, шѣ се пѣмѣа кѣ аст пѣмѣе мѣнѣстрѣ дѣ мѣп-гѣ лѣпѣратѣл, адекѣ: *juvagiones*, шѣл дѣ-дѣчѣ дѣла латѣнѣл: *juvo*, ажѣт. — Маѣ тѣр-зѣѣ аѣ трѣкѣт ачѣст пѣмѣе шѣ лѣ осташѣи, карѣи ера спрѣ апѣрарѣа прѣндѣлѣи шѣ а дѣѣлѣор. Еарѣ маѣ пѣ врѣмѣ се пѣмѣа *ju-vagiones* шѣ чѣи маѣ дѣпарте дѣ четатѣ, карѣи шѣ дѣ пѣ мерѣѣа еѣ лѣ персѣавѣле лѣр лѣ вѣтаѣе, дар тотѣшѣ ажѣта вѣтаѣа кѣ ванѣ. бѣкатѣ, кѣрѣѣшѣи, ш. а. Лѣсѣѣ маѣ*

пѣ врѣмѣ аѣ рѣмѣас ачѣст пѣмѣе пѣмаѣ пѣ сеама іѣѣаѣлѣор. Чѣе пѣмѣе магіарѣи соко-тѣск, къ се фѣчѣ дѣп кѣвѣнтѣл: *jobb adgy*, маѣ вѣне сѣ даѣ, дѣкѣт се мерѣдѣ лѣ вѣ-таѣе. — Де ворѣе магіарѣе пѣмаѣ ачѣле сѣ се жѣдѣчѣ, че вор аѣеа рѣдѣѣѣна лѣр лѣ лѣмѣеле асѣатѣчѣе, прекъм: ворѣа магіарѣ пѣмѣ, рѣмѣнѣще пѣам сѣ се жѣдѣчѣ дѣ магіарѣ, пѣнтрѣ кѣ се афлѣ шѣ лѣ лѣмѣѣ-еврѣаскѣ гѣпѣм. Еарѣ дѣ слаѣе пѣмаѣ а-чѣле ворѣе дѣп лѣмѣа пѣастрѣ сѣ се ласѣ а фѣ слаѣе, карѣ афарѣ дѣ лѣмѣа пѣастрѣ пѣ се вор афла пѣчѣ лѣтрѣ о лѣмѣѣ романѣ. Апоѣ еарѣ че лѣкѣрѣ тарѣ ва фѣ, дакѣ ва маѣ рѣмѣле шѣ врѣпѣ пѣмѣе, врѣ о ворѣѣ стрѣпѣт прѣп лѣмѣа пѣострѣ; пѣчѣ о лѣмѣѣ пѣи пѣ аѣстѣкатѣ. — Чѣеѣ есалѣадѣ дарѣ сѣ пѣ се мѣре, пѣчѣ сѣ се мѣвѣе, кѣчѣ ѣпѣи шѣ аѣ рѣдѣкат граѣл асѣпра вѣлѣмѣѣелѣеѣ ачѣстѣеа дѣстѣл дѣ марѣ. Содѣетатѣеа теа-тралѣ рѣмѣпѣ лѣ Сѣѣѣѣ пѣ фѣ дѣпѣлѣп лѣ-дѣелѣасѣ, къ прѣа мѣлѣте ворѣе латѣне аѣ лѣнтрѣвѣнѣдѣат, прекъм: прѣѣверѣ, сѣжѣт ш. а. Ворѣѣрѣеа теастралѣ, зѣчѣа тодѣ, сѣ фѣе кѣт се поатѣ маѣ попѣларѣ, дѣнд тотѣшѣ кѣрѣѣдѣнѣа кѣвѣнѣтѣ дар пѣсѣлѣтѣ.

Фратѣле антѣ-рѣмѣѣѣл шѣ дѣ аколѣ се апѣлѣакѣ а зѣчѣ: къ лѣмѣа пѣострѣ е дѣ о-рѣдѣп слѣѣѣск, пѣнтрѣ кѣ лѣ еа сѣпѣт фѣрте мѣлѣте рѣдѣѣѣнѣи слѣѣѣщѣ. Ла ачѣаста еѣ рѣспѣнд: сѣ еа Дѣса пѣмѣрѣле рѣмѣнѣе а об-ѣктѣлѣор дѣ лѣтѣѣа трѣѣвѣнщѣ, (лѣсѣѣ пѣ дѣпѣ лѣмѣа рѣмѣпѣлѣор дѣ пѣ марѣпѣлѣ Дѣ-чѣеѣ, карѣсѣѣ тарѣ аѣстѣекадѣ кѣ алѣте лѣмѣѣ, чѣ кѣ ачѣелѣра маѣ фѣрѣдѣ дѣ аѣстѣек), прѣ-кѣт пѣмѣрѣле пѣрѣдѣлѣор трѣѣѣлѣѣ, а вѣетѣ-дѣлѣор, а лѣгѣтѣлѣор, а поатѣлѣор шѣ а ар-ѣѣорѣлѣор, шѣ ва *vedé*, къ дѣаѣеа а 50 парте ва фѣ слаѣѣ. Еарѣ ворѣѣрѣеа вѣсерѣчѣаскѣ

ші а охъртвѣреі есте маї аместекатъ. Дн-сь песокотинд пе ачеле, дн локъл кърора авем въне ромънеці ші зікънд чел маї пѣдін: де ава а 20 ворѣъ ва фі славъ. De unde pôте vedé: къ кът е лимба поастръ маї романъ декът славъ! Деспре фортъ аѣ къвѣптат дестѣл де днвѣнс фрателе антѣскѣа.

Дн кът е пентрѣ колоніле romane, че фѣнд пѣдѣне пѣ pôте креде антѣромънѣл, къ ачеле ар фі пѣтѣт латѣнѣза пе дачѣі свѣшѣі, фѣндкъ ачеле 7 аѣ 6 колоніі п'аѣ фѣкѣт маї тѣлт декът, ка вр'о 6 саѣ 7 ораше орѣ сате; ѣаръ дачѣі дѣн контръ ка вр'о треі мѣліоане фѣнд. Ші ачѣаста, сокотѣще Dca, а фі кава, де лимба латѣнъ саѣ скѣмосѣт дн гѣрѣле пѣстре аша таре, де акъм пѣмаї аре асемѣпаре къ латѣна. Ачѣастѣа еѣ ле рѣсват аша: пѣ лимба ромънъ саѣ пѣскѣт дѣн чеа латѣнъ прѣн амѣстѣкареа къ дачѣі; чѣ лимба латѣнъ саѣ пѣскѣт прѣн кълтѣръ дѣн ромъна, къ лимба ромънъ аѣ фост лимба попорѣлѣі roman; лимба латѣнъ аѣ фост лимба кълтъ а romanilor, пе кареа пѣмаї чеі днвѣнаці о грѣеа. Прѣкѣт vedem ші астѣлѣ къ лимѣле челе кълѣте але Ехрѣпеі, пе каре попорѣл пѣ ле ворѣеде, саѣ фѣрте пѣдѣн, тѣкар акъм а попорѣлѣі старе е алѣа, пѣ ка пе тѣмпѣл romanilor, акъм попорѣл дн шкѣлъ, дн вѣсерѣкъ ш. а. пе днчетат авде лимба кълтъ, дар тотѣш о днѣеледе ші де пѣ о ворѣеде. Тот че е кълтѣват свѣне а фі фост о матерѣе пѣкълтѣватъ, дѣн кареа саѣ кълтѣват: аша ші лимба латѣнъ ка лимѣъ кълтѣватъ свѣне а фі фост алѣ лимѣъ пѣкълтѣватъ, дѣн кареа саѣ формат, ші ачѣеа аѣ фост лимба попорѣлѣі roman. Дѣнъ асемѣпареа дѣалекѣелор romane пре-

към: dacian, macedonian, italian чел векѣіѣ пѣкълтѣват къ дестѣл адеѣър пѣтем дн-кѣеа: къ лимба попорѣлѣі roman аѣ фост ші лимба пѣстръ ачѣаста, пѣдѣн пѣлѣ акъм скѣмватъ дн фортъ, чеѣа маї тѣлт дн матерѣе. Де ачѣаста днвѣндѣре сълт чеі маї тѣлді ромънѣі; ва ші алѣці стрѣіні, прѣкѣт: пе ла апѣл 1822 дн вѣнѣрсѣтѣеа Вѣенеі профѣсоръл де лимба италѣанъ къвѣптѣнд деспре дѣалекѣеле romane аѣ зіс: дѣнтръ тоате ачѣесте чел маї пѣстрѣмѣтат есте чел ромънѣск дѣн Dacia; дѣн ачѣаста пѣтем vedé, към аѣ фост лимба попорѣлѣі roman.

Дѣчѣі пѣіѣ днтрѣваре челѣра, карѣі ка тѣперѣ днкъ дн лѣтерѣтра пѣстръ ар зіче, къ лимба ромънъ саѣ пѣскѣт дѣн латѣна прѣн пѣрѣсѣреа лѣтерѣтрѣі ш. а., към саѣ пѣтѣт днтѣмпѣла, де лимба италѣанъ, macedonianъ ші ромъна поастръ тѣстрѣле депѣртѣте вѣна де алѣа дн треі локѣрѣі, — фѣнд поі местѣкаці къ славѣі, ештѣа къ грѣчѣі ші чеіа къ пѣмѣці, аша аѣ скѣзѣт дѣн латѣна, кът еле аѣ тот о фортъ? Дѣн ачѣаста се поате vedé, къ еле одѣтъ аѣ фост тот о лимѣъ, атѣчѣі адекъ, кънд ромънѣі аѣ порнѣт днкоаче кътръ Dacia. Ачѣастъ днтѣмпѣларе депѣртеазъ тоатъ дндоѣла стѣторнѣчѣндѣне днтрѣ ачѣеа днвѣндѣре: къмкъ лимба пѣстръ аѣ фост лимба попорѣлѣі roman, дѣн кареа прѣн кълтѣръ саѣ пѣскѣт лимба латѣнъ, че саѣ кълтѣват преа къ грѣсѣл дѣнъ лимба грѣчеаскъ лѣвѣнд тот алѣе формѣе, прѣкѣт ші матерѣе къ грѣмада дѣн лимба грѣчеаскъ.

Стѣнд ачѣаста те днтрѣв фратѣ антѣромъне! към аѣ пѣтѣт пѣмаї 6—7 колоніі romane, саѣ 6—7 ораше орѣ сате, прѣкѣт свѣвѣ Dta а romaniza тѣтъ Dacia? Къ еа

іатъ е romanizatъ тоатъ, кѣтъ нічі деселе дикерсії але алтор лімбі нѣ аѣ пѣтѣто десromaniza ші аї стріка лімба. Де аїчі сънтет сіліді а зіче, кѣ аѣ тревзіт съ фі фост маї мѣлте колоніі адѣсе; саѣ ачеле 6 колоніі аѣ тревзіт съ фі фост зна де о жѣмѣтате де міліон. Ші дакъ ар фі дрепт, кѣ romanii аѣ romanizat пе daci prin колоніі romane, ші дакъ dacia аѣ фост ка треі міліоане, аѣ тревзіт ддоіт маї мѣлте, саѣ ватър маї мѣлт декѣтъ дтокта сѣфлете rom. а адѣче. Кѣ алтінтреле нѣ се пѣтѣ romaniza. Днсъ історіа педивацѣ, кѣ romanii дн Dacia п'аѣ romanizat пе daci, чі іаѣ алзогат ші педѣмѣратъ мѣлциме де romanii аѣ адѣс дн Dacia спре колонизареа саѣ кѣлативареа орашелор ші а сателор.

Кѣтъ мѣлциме саѣ адѣс дн Dacia априат нѣ се щіе; чі дѣпъ мѣрпемеа Daciei пѣтем сѣпѣне, кѣ маї пѣгін де дѣбъ міліоне п'аѣ фост. Днсъ съ зічет, кѣ пѣзмаї зн міліон аѣ фост, деспре че нічі о ддоіаілъ пѣте фі; ші тотѣш ші ачест міліон де сѣфлете дн 170 ані аша саѣ пѣтѣтъ днмѣлці, кѣтъ съ фі фост токма аша де днпопѣлатъ, ка ші акѣм: Кѣ де овще се зіче де ромѣні, кѣмкъ еї декѣтъ тѣте челемалте соіѣрї де оамени дн пѣрдіме Daciei сѣнт чеї маї прѣсілоші, кѣтъ дн 50 ані се дмѣлцеск ддоіт. Прекѣм ші зн Csarlovics пе ла анѣл паркѣ 1822 дн Tudományos Gyűjtemény дотѣреа.*) Дѣпъ

ачеаста вѣгаре де сѣмѣтъ мѣлнд дн соко-теалъ ші ачееа, кѣ дн Dacia аѣарѣ де колоніі аѣ фост ші о міліціе пѣмѣрѣсѣ пѣптрѣ пѣзіреа еї де кѣтрѣ дикерсііле стрѣпілор, зн міліон дарѣ де romanii дн 50 ані дѣпъ веніреа лор аїчі саѣ дмѣлціт ла дѣбъ міліоне; ла о сѣтъ де ані аѣ фост патрѣ; еарѣ ла 150 ані аѣ пѣтѣтъ фі опт міліоне. Де аїчі пѣтем vedé, кѣ Dacia дн 170 де ані кѣтъ аѣ фост апѣратъ де арматѣ romanii саѣ пѣтѣтъ днпопора фѣрте дес нѣ маї кѣрат кѣ romanii.*) Пе ачеаста мѣлциме о доведеск ші четѣдїме челе мѣлте, деспре кѣре пе адевереазѣ векїме географіі.

Сокотїнд днпѣмѣрїме оменѣці фірѣще дѣпъ кѣрѣреа лор: ла а. 170 дѣпъ веніреа romanii дн Dacia, пе кѣнд днпѣраціі лор пе маї пѣтѣнд а маї domni дн Dacia, ш' аѣ трекѣтъ арматѣ днколо де Дѣлѣре, кѣ че консеквенціе фіреаскѣ ва сѣпѣне чїнева, кѣмкъ тоатъ ачѣа мѣлциме де romanii мѣсѣндѣші локѣл пѣщереї, мошііме ші мѣздіі чеї апѣрѣторї ла орї че прїмеждїе, съ треакѣ днколо де Дѣлѣре? знде фірѣще ші аколо аѣ тревзіт съ фіе пїлн локѣл де колоніі romane. Кѣ romanii дела марѣа медїтеранѣ пѣпѣ ла Мареа пѣагрѣ, ана Дуїстер, Карпадіі Марамѣрѣшѣлї ші пѣпѣ пе Tisa дн жос аѣ тот колонизат. Ші пѣптрѣ ачѣаста мѣлте міліоне де сѣфлете, саѣ прекѣм зіче істо-

* Ромѣніі нѣ се мѣлцеск маї тѣре декѣтъ орї кѣре алте попорѣ кѣмѣпѣтате, педесѣрѣнате. Кѣ кѣтъ зн попор е маї десѣрѣнат, кѣ атѣтъ се мѣлцеске маї грѣѣ prin генерацие. Ачі пе щїне де мѣлѣ есперїнда ші тоді фісіологїі.

Тот че е еперват, сторѣ, продѣче маї аневоїе саѣ нічі декѣм. Ачѣаста пѣптрѣ ачѣїа карїі аѣ фрзїтеа а мѣстра пе ромѣні, кѣ еї с'ар мѣлціі пѣптрѣкѣ ар фі десѣрѣнаціі. Red.

*) Да, да, prin солдаці, карїі сѣнт флѣреа попорѣлор, вѣжжшї, тарї, знїі domnitorї пѣпѣ ші астѣзі се днчѣаркѣ а прѣспѣта сѣнцеле чел стрїкат ал знор попорѣ. — Red.

ria: pentrătrată maldime de omeni аѣ тревит съ адвкъ дін тоатъ Italia. Ба прекам се аргументаазь дн артиколъ: Ън кьдиг археолоѣк дін Фоатеа пентрѣ минте шчл. Nr. 46 а аплѣи 1846 venim ла ачаа дивинѣре, кьткъ колоніѣиі romană дін Dacia пе маі пѣтѣнд сѣфері тирѣнія днпѣратѣлѣи Аврелиан револѣтѣнд аспрѣи пе ел де 'ипревлъ къ арматѣ romană л'аѣ сіліт а трече Дѣлѣреа, ретѣнд Dacia дн пѣтереа лор.

Къте колоніи с'ар фі адѣс дн Dacia, ачааста апѣме днкъ пѣ се ціе. Днсъ деспре Ардеал се зіче ка дін трѣданіе, къ саѣ адѣс шепте колоніи днпѣріндѣсе ачааста ші къ шепте зніформе де днѣврѣкѣ-мінте а попорѣлѣи плевеѣ romană дін Ардеал, прекѣм:

1. Хъдеганіи пѣлѣ ла Орѣдѣи ші Мѣрѣш поартъ дѣндре алѣе, лѣнѣи тарѣ, пѣлѣ дін жос де пѣлпе; статѣра трѣпѣлѣи де мѣжлок, трѣп спрінтеп ші кам сѣчій.

2. Моканіи саѣ мѣнтеніи дѣла Мѣрѣш песте мѣнѣи пѣлѣ кѣтрѣ Тѣрда поартъ дѣндре алѣе, дарѣ фѣрте скѣрте пѣмаі пѣлѣ дін сѣс де цѣнѣкѣи, ѣменіи днѣкѣсѣ алѣтѣ фѣрѣ, лѣнѣи дн піѣоаре, маі марі ші маі трѣпѣшѣи дінтрѣ тоате колонііе.

3. Де пе ла Тѣрда пѣлѣ кѣтрѣ Маратѣрѣш пѣртѣ дѣндре, зѣкѣ пѣмте, скѣрте пѣлѣ ла цѣнѣкѣи дарѣ пѣгре, рар ші сѣре, ші пе ла гѣлер, тѣпѣчѣи ші кліні днкіндісіте къ пѣѣврѣ romană ші вѣлѣтѣ. Ёщѣ ѣменіи песте тот зікѣнд сѣлѣт паркѣ чеі маі мѣчѣи дінтрѣ тоате колонііе.

4. Де пе ла Бѣргѣѣ пе сѣ мѣнѣи де кѣтрѣ Молдова пѣлѣ ла Брашов поартъ дѣндре лѣнѣи токѣ ка Хадеганіи, дарѣ пѣгре ші кіндісіте пѣдін къ адѣ де лѣлѣ пѣагрѣ.

5. Де пе ла Орѣдѣи пе Мѣрѣш, ші Тѣрѣлѣи дн сѣс пѣлѣ кѣтрѣ Вѣнѣи дін сѣс, Ъіоара, Блаж, Візокѣа поартъ дѣндре пѣгре лѣнѣи пѣлѣ ла пѣлпе фѣрѣ де пічѣи о кіндісітѣрѣ. Ачаастѣ колоніе пѣсѣ дн мѣжлокѣ Ардеалѣлѣи се сокотѣде а фі фост чеа маі де фѣрѣте. Портѣл мѣіері-лор, скѣлеле каселор, челалалт порт ал бѣрѣвѣдѣлор е маі іскѣсіт декѣт ла тодѣ чеіалалдѣи, ші дн фѣрѣра трѣпѣлѣи чел маі фѣрѣтос соіѣ romană, дн статѣрѣ де мѣжлок марі, ачѣщѣа сѣлѣт чеі маі жѣкѣлѣшѣи, маі къ сеамѣ пѣмаі дінтрѣ еі сѣ фак вѣстѣдѣи кѣлѣшѣрѣи; ші датѣне romană маі пѣлѣте ла еі рѣтѣсе декѣт ла челалалте колоніи.

6. Кам де пе ла Орѣдѣи пе сѣ мѣнѣи дн сѣс пѣлѣ ла Сѣвѣлѣи аша пѣмѣдѣи мѣрѣ-ціненіи пѣртѣ дѣндре сѣре лѣнѣи пѣлѣ пе ла мѣжлокѣ пѣлпелор, тѣпѣчѣле къ пѣтрѣ дѣдетѣ маі лѣнѣи каі поала дѣндреі. Оаменіи ачѣщѣа сѣлѣт маі къ сеамѣ скѣрѣдѣи дн піѣоаре, пліні дн трѣп ші граніи.

7. Дѣла Mediaș пѣлѣ ла Сѣвѣлѣи, Тѣрѣлѣи рошѣ, ші дн сѣс пе Олт пѣлѣ дін сѣс де Фѣгѣрѣш ші пе ла Шегішоара пѣртѣ аша пѣмѣтеле Бѣвоѣлѣ сѣре, зѣ фѣлѣлѣ де дѣндре, че ле кѣсѣт маі днпѣнте де але вѣга дн піѣлѣ, ші се вѣд, ка зѣ сѣк спінтекат къ тѣпѣчѣи лѣнѣи пѣлѣ ла пѣлпе.

Апѣндѣреа ші фѣтеіле аѣ деосѣвіте портѣрѣ саѣ зніформе. Челалалте вѣстѣмѣ-те вѣрѣѣтѣщѣи къ пѣдінѣ осѣвіре сѣлѣт тѣте кам де о фортѣ. Тодѣ romană плевеі пѣртѣ чоарѣчѣи де пѣѣврѣ алѣлѣ, маі тот стрімѣдѣи, пѣмаі мѣрѣціненіи маі пѣдін ларѣи, ші днкълѣдѣмѣнтѣа опінчѣи, сѣрѣ кѣлѣлѣпѣи маі рар, маі къ сеамѣ чеі маі дефѣрѣте. Днсъ де врѣо кѣдѣва аѣи днкъѣче аѣ іпѣрат

лѣвѣл чѣстелор шѣ дѣ попорѣл де рѣнд.
Кѣтешѣле ле поартѣ тодѣ пе дѣн афарѣ
де чеоаречѣ, лѣнѣи кѣ о скеоапѣ дѣн жос
де вѣчѣ. Нямаѣ Брашовенѣи фак осевѣре,
кѣ дѣншѣи ле пѣртѣ преа лѣнѣи нѣпѣ дѣн
жос де ценѣнѣи.

Оаре дѣ челелалте пѣрѣдѣ аме Дачѣиѣ
сѣпт знѣформе деосевѣте дѣптрѣ попорѣл
плебеѣ ка шѣ де аѣчѣ сѣ се поатѣ сокотѣ
нѣтѣрѣл колонѣилор? Бѣне ар фаче, дакѣ
чѣнева де пе аколо леар дескѣре. Дѣпѣ
ѣо сокотеск, кѣ пѣ ар фѣ; фѣндѣкѣ ачеле
пѣрѣдѣ аѣ фост маѣ таре свѣпсе дѣкѣрѣн-
лор шѣ аместекѣлѣи, кѣт попорѣл аѣ фост
еѣлѣт адецеорѣ а се стрѣштѣа дѣптрѣн лок
дѣптрѣалѣл, шѣ а се аместека дѣптре сѣне.
Еарѣ арделенѣи ка дѣн чептрѣ аѣ фост кѣ
тѣлѣт маѣ скѣтѣдѣи.

Дѣпѣ тѣте ачесте ѣосѣ кѣ тѣлѣдѣшѣтѣ
кѣтрѣ фрателе антѣ ромѣнѣл; кѣчѣ аѣ даѣ
прѣлѣцѣиѣ ачестор десѣватерѣ: Еарѣ пе фр.
антѣ-скѣлѣл дѣптреѣт ел ладѣ, кѣчѣ саѣ осте-
нѣт а фаче ачѣа вѣрѣвѣтеаскѣ шѣ тѣлѣт фо-
лосѣтѣре десѣватерѣ.

Дѣн ромѣнѣ де партида стѣнѣнѣрат
пропѣшѣнѣоаре.

О К Н А.

Дѣнокѣдѣврат де пазнѣчѣи, кѣ феарѣле ѣн пѣчоаре,
Кѣ тѣпелѣ ѣн кѣтѣше, де гѣт кѣ ланѣлѣ греѣ,
Дѣн ом фрѣтос ла фадѣл, дѣн спасѣтѣрѣи, дѣн фѣоаре,
Ачѣ вѣрѣнѣнд ла оаменѣи, ачѣ зѣтѣвѣнд ла сеаре
Кѣзѣ ла гѣра окнѣи кѣтѣнѣнд пе Дѣтнезеѣл.

Шѣи о дѣрерѣ аскѣнѣсѣ, дѣрере свѣлетѣеаскѣ,
Мѣстрареа, десперареа жѣка пе фаѣа са.
Тѣнѣи маѣ тѣреа дѣн сѣлѣ дѣререа чѣа трѣнеаскѣ
Воѣнд сѣ маѣ адоартѣ, воѣнд сѣ лѣнѣцѣеаскѣ
А свѣлетѣлѣи рапѣ че нѣ се вѣндека.

Се аѣнда дѣн гѣндѣрѣи, сѣреа стрѣгѣнд: „Maria!
Maria нѣ ѣ моартѣ!“ дѣптеа зн пѣзѣтѣор,
Се веселеа пе клѣпѣ, зѣта атѣнѣчѣ зѣрѣа,
Се асѣврѣлеа спре дѣнѣсѣл, шѣ ѣ окѣи вѣкѣрѣа
Рѣдеа кѣт рѣде раза кѣнд сканѣл прѣнѣтре пор.

Че вѣн аѣ фост тѣ Доамне кѣнд аѣ сѣдѣт ѣзѣвѣреа!
Че кѣрд аѣ фост тѣ Доамне кѣнд моартеа аѣ роствѣт!
Саѣ а пѣлѣчѣреѣ нѣтаѣ сѣ фѣ авѣт сѣмѣдѣреа,
Саѣ де дѣрерѣи трекѣте сѣ пердем сѣвенѣреа
Саѣ омѣл сѣ нѣ дѣе де лок кѣнд а грѣшѣт! ...

О воѣ чѣ авѣцѣи пѣтереа сѣ осѣндѣдѣи о вѣнѣ,
Гѣндѣдѣи кѣ лѣ астѣ вѣнѣ ал лѣшѣи креатор
Нѣ а презѣс осѣнда? — кѣнд свѣлетѣл сѣспѣнѣ
Сѣвт ловѣтѣрѣи де кѣцѣт, а воастрѣ тѣнѣчѣ алѣнѣ
Дѣререа дѣн пѣзѣптрѣ — сѣнт валсам, сѣнт фавор-

Дѣн пѣдѣрѣле окнѣи, пе фѣнѣа сѣратѣ,
Пе фѣнѣа че дѣче пе оаменѣи дѣн таргар,
Легарѣ осѣндѣтѣл дѣн манѣтелѣи маркатѣ
Шѣл словозѣрѣ ѣн гѣра чѣа неагрѣ, фѣоратѣ
Спре моартеа инѣвентатѣ дѣн тѣмпѣл чел варвар-

Се дѣвѣртѣше роата шѣ скѣпетеле своарѣ
Дѣн вѣтѣрѣи сѣнѣстре, авѣнт фѣорѣтор, —
Ка кѣкѣваеа попѣдѣи че фѣлѣфѣе зшоарѣ
Шѣи дѣнѣ песте капѣл ачелѣи чѣ а сѣ моарѣ,
Се ваѣгѣ пе касѣѣи кѣ глас дѣнгрозѣтор.

Пе гѣтѣл лѣнг ал окнѣи сѣ ексалѣ инѣфектате
Дѣререа, агоѣна, сѣспѣнѣрѣи шѣ фѣорѣи,
Шѣи оаспелѣ сѣ аѣндѣлѣ пе кѣтѣ дѣпѣнекатѣ
Дѣн рѣсетелѣ ачелор фѣпѣтѣрѣи деспатѣратѣ
Че сѣаѣ депрѣнс ла крѣме а фѣи есекѣторѣи.

Се тѣрѣдѣнеѣе гѣтѣл шѣ каосѣл се ѣпѣнде,
Шѣи оаменѣи ка инѣсекте, ка лѣкѣрѣчѣи лѣчѣеск
Кѣ фокѣрѣи дѣн спѣларѣе, кѣ феѣлѣе тѣрѣнде,
Пе болованѣи дѣн трѣтѣве, пе стѣнѣчѣле склѣпѣнде.
Пе тѣнѣдѣи чѣеѣ де саре пе карѣи се тѣнѣчѣеск.

Се леагѣнѣлѣ кѣлѣнѣл шѣ лѣлѣакѣл своарѣ,
Алѣнѣкѣ ка зѣтѣрѣ прѣп порѣи чѣеѣ сѣраѣдѣи,
Прѣп карѣ осѣндѣтѣл, че спѣйта ѣл довоарѣ,
Се ласѣ дѣн рѣсѣтѣнѣрѣи, се стрѣнѣце, се ѣфѣоарѣ
Дѣнколѣчѣит пе коарѣл кѣ перѣи арѣдѣкаѣдѣи.

Съ теаргъ аре ънкъ къчї фѣндѣл ѓ департе!
Шї чер шї зїоа лѣтеї се вѣд алвїнд ка стеа
Че палїдѣ шї фїксъ дн негрѣ департе
Алвѣде кѣтѣ одатъ ка стеаоа че'шї днпарте,
Шї аскѣнде 'н чер скїнтеїа кънд соаре е свѣт еа.

Инферне есаладїї; — шї ветѣл се 'птїнде,
Се прелѣнѣдѣе дн каос къ авзрїї зндѣнд
Не дѣпъ волдїї информѣ къ змѣрїле пѣтїнде,
Ш' о іїне де вѣртѣ, дн разеле тѣрїнде,
Склїпѣдѣе кѣтѣ одатъ не тарї троїенї крѣптѣнд.

„Локвїторїї поцїїї къ фецїле пѣлїте
Ъшї ласъ волованїї шї вїп де'а днконцїѣр;
Кѣ лзмїнѣрї дн крестед, къ варвеле свѣрлїте,
Пѣрошї не враде, нептѣрї, къ хаїне сдренцїзїте,
Вѣхавї де змезеалъ даѣ роатъ дн прецїѣр.

Клїнїнд ла лзмїнаре шї местекѣнд тѣтѣнѣл
Кѣ гласѣрї днгротате влраръ рѣгѣшїт
Блестем шї апатете; къчї ле фѣраръ вѣнѣл,
Кѣчї ле хрѣнїрѣ зїоа, къчї нѣ пѣтеа нїчї знѣл
Съ вазъ ла лзмїнѣ не чел чѣ а маї венїт.

Апої тѣрѣрѣ 'н поапте шї не кълѣш легаръ
Ън хоїт че се зтѣласе, зп трѣн де вїповат —
„Те дѣ, вѣдїцѣ, 'ї зїсе; дн лѣте есте варъ,
Е соаре, е лзмїнѣ!“ къдїва ѣл сѣрѣтаръ,
Шї днчепѣ съ цїпе машїна фїорат.

Оптзечї ераѣ ла нѣтѣр фѣптѣрїле зїтате,
Не каре оменїреа ла іад а осѣндїт;
Оптзечї не карїї леѣеа, крѣцїїна карїтате,
Реѣенерареа дѣреї шї стрїкта екїтате
А смѣле де вїї дн лѣте.

Оптзечї маї рѣшѣсесе, оптзечї ера 'н нїчоаре;
Чѣїлалдїї ѣтеаа дн лакѣрї шї фѣрѣ ажѣтор;
Кїтеа ла д'вншїї тоартеа, скорѣзѣл сѣї довоаре:
Кѣчї ревматїсѣмъ 'лпнѣе, къчї agonїa 'ї доаре,
Кѣчї свїт аїчї не вїадѣ, шї тоартеа'ї вїаца лор.

„Ваї мїе!“ стрїгъ 'н лїмѣвїї, вѣтѣндѣсе дн саре
Шї маї гонїнд пѣдѣфѣл зп орѣ ісраїлїт.
„Ваї мїе! дадї'мї агъ, къ'тї есте сете таре!“
Шї зп крѣцїїн д' а лѣтѣрї че'шї да а са свѣларе
'вї спѣсе, дѣндѣ'ї нѣна, къ ана с'а сѣврїшїт.

Се адѣнаръ 'н поапте конфрацїї дн дѣрере
Шї смѣлсерѣ къ грїжѣ дн кѣївѣрїле лор,
Кѣте вр'о дозѣ паїе — ка сїнгѣра авере
Че еї посед дн окпѣ — шї 'н ларга днкънере
Адѣогарѣ кѣївѣл д'ѣн поѣ локвїтор.

Ера ѣлмїѣ шї жѣне мартїрѣл че venice,
Шї трасе сїмпатїа ачелор че 'а зѣрї.
„Кѣм сеаѣнѣл къ'н фрате че ам акасѣ!“ зїсе
Ън фѣлкъїандрѣ аѣер че змезеал' алвїсе.
„Съ фїш пої фрацїї де крѣче кѣт нѣ ом маї кїнѣї!“

„Дар спѣнепѣ, тѣї вере, че вїп' аша де маре
Фѣкѣта'ї тѣ дн лѣте? нѣ тѣнѣвї нїмїк,
К' ачї е обїчеїѣл сѣ спѣїе фїе каре
Пѣкѣтеле'ї дн лѣте, шї мїе към ѣмї паре
Тѣ нѣ ецїї хоїѣ де кодрѣ; аї вр'ѣн пѣкат маї мїк.“

Днфрїкошата кале че жѣпеле фѣкѣсе
Тї дасе іар сїмпцїреа шї 'н свѣнїреа лѣї
Пѣреа къ се стрекорѣ прочесѣл че трекѣсе,
Дѣререа, ферїчїреа шї орї кѣте петрекѣсе.
„Еѣ н'ам хрѣнїт, тѣї фрате, авереа нїмѣлїї:

„Ам фост крескѣт акасѣ дн ларг, дн дѣстѣларе,
Пѣрїндїї теї къ чїпете трѣїа дн сатѣл лор.
Ерам фѣлкъѣ дн хорѣ, фрѣнташ къ старе маре.
Кѣ кал де кълѣрїе, нї алцїї де 'пхѣтаре,
Мошеан, ла пѣрїндїї знѣл, трѣїам еѣ траїѣ знор.

„Пѣрїндїї вїет сѣртманїї воїа сѣ тѣ днсоаре,
Ъмї тот спѣнеа де фете, дар нѣ'тї гѣсеам не плак.
Мѣ тот плїтѣам прїп сате, терѣеам ла незѣтоаре,
Кѣнд вѣз одат' о фатѣ, че 'н окїї еї — ка 'н соаре —
Съ кат нѣ фѣ пѣтїндѣ. О вѣз ачї шї так.“

„Мѣ тот кодеам прїп касѣ, спѣнеам ла фете глѣте.
Мѣ дам не лѣнгѣ д'ѣнса, дар нѣ'ї пѣтеам ворвї.
Рошеа де'ї прїндеам окїї, саѣ тѣ стрїга не нѣте
Фетїцеле свѣрданїчї! — Ка еа фрѣмоасѣ 'н лѣте
Шї мѣндрѣ шї цїнгашѣ гѣндеск къ н'а маї фї.

„Кѣт врѣ сѣ іеас' афарѣ фетїца рѣтеорѣ,
Еѣ с'ар ш' о іеасѣ дн враде шї пар' къ фѣ а теа,
О стрѣнѣ шї еа'мї респѣнде; о іеасѣ ла свѣцїорѣ
Шї фѣг; къчї ера мїкѣ, ка пана де знорарѣ,
Бѣтеа свѣт цѣцѣ'ї нептѣл шї гѣра ѣї ардеа.

„Ажънъ къ еа акасѣ ш' о ваг ла ал де тата,
Ачи о възвѣѣ вѣне шѣ таре ѣмѣ плѣкъ, —
— Еѣ мѣам гѣсѣт невасть. — Въ плачевѣѣ фата?
Тримѣте'дѣ ла тошѣ попа къ пѣнта есте гата. —
Сѣ пѣ ѣтревадѣ че аре шѣ чѣне о фѣкъ. —

„Мѣ сърѣтарѣ ѣдатѣ пѣрѣнциѣ дѣ зраре
Шѣ еѣ шѣ къ Марѣа пѣпарѣм тѣна лор;
Д' ачѣлеа апоѣ плекарѣм, фѣкърѣм пѣнта таре
Шѣ стрѣнсерѣм о пласѣ съ вѣ ѣ десѣфтаре,
Кѣчѣ тѣндрѣ л' ера пора шѣ жѣнѣ ал лор фечор.

„О лѣнѣ апѣкасем къ еа дѣ къспѣчѣе,
Кѣнд не о лѣнѣ пѣмѣв че несте поѣ плѣтеа
Не десѣфтам съвт чергѣ аскѣншѣ не деал дѣ вѣе
Шѣ не глѣмѣам атѣта, къ атѣта веселѣе
Дѣнкѣт шѣ лѣна паре къ драг къ не прѣвеа;

„Дар сомѣл кѣтѣ одаѣ адѣче греле вѣсе,
Кѣчѣ некѣратѣ ѣтргѣвѣсѣл ѣшѣ жоакѣ коада са. . .
Се vede къ ѣпорасе шѣ нѣмѣнѣ пѣ сѣмѣдѣе
Кѣчѣ плоаѣа пѣ ѣченѣсе, дар трѣспетѣл ѣвѣсе
Дѣ пѣк вѣтрѣн дѣ преажѣтѣ, шѣ кѣнеле лѣтра.

„Мѣ'мѣ пѣрѣ д' одаѣ Марѣа сперѣатѣ
Кѣ стрѣгѣ, шѣ ла д'ѣнса се дѣ ѣн лѣн тѣрѣат . . .
Апѣк дѣ зѣвѣчѣре секѣзрѣа рѣзѣматѣ
Де кѣпѣтѣѣл нострѣ, шѣ ѣсвѣск не вѣата фатѣ
Каре дорѣта дѣ паче . . . Одаѣ а цѣнат!“

Ачи с' опрѣ воѣнкѣл шѣ перѣѣ се свѣрлѣрѣ,
Шѣ чѣаркѣне де сѣпѣе ротѣрѣ окѣѣ сѣѣ,
Шѣ дѣнциѣ ѣѣ грѣндарѣ, шѣ мѣшкѣѣ трѣсѣрѣрѣ,
Шѣ спѣте де валаѣр не гѣра лѣѣ ешѣрѣ,
Шѣ пѣрѣлеѣ дескѣсе свѣрлеа дѣ тодѣ вѣпѣѣ.

Ч. Болиак.

Афорѣсте пѣнтрѣ пѣстрареа сѣпѣ-
тѣдѣѣ.

(De Dr. Basin.)

Фрѣшѣѣсѣ, къ скоп, лѣкрѣтѣре шѣ цѣ-
тѣре аѣ фѣкъѣт зѣдѣторѣл гѣоачѣа дѣхѣлѣѣ
— адекѣ трѣпѣл, — шѣ аѣ дѣфрѣмседаѣо

къ ажѣгѣтѣореле мѣжлѣче че сѣнт де мѣнѣѣ
спре плѣчереа вѣедѣѣ; аѣ дѣптрармат'о къ
знелте, че сѣнт неапѣрат де трѣвѣнцѣѣ
спре адѣдареа шѣ свѣдѣнерѣа флакѣрѣѣ вѣ-
дѣѣ, спре прегѣтѣреа а пѣтрѣторѣѣлѣвѣ сѣѣ,
спре стѣрчѣрѣа чѣлор трѣвѣнчѣѣсе шѣ де-
шертарѣа чѣлор пѣгрѣвѣнѣче шѣ стрѣкѣтѣорѣ
пѣртѣчеле. Апоѣ де вом прѣвѣ саѣ пѣмаѣ
ла скелетѣл трѣпѣлѣѣ оменѣск, саѣ ла а лѣѣ
вѣстѣмѣт акоперѣт къ спонѣ де карне, къ
васе пѣртѣтѣорѣ де сѣкѣрѣ шѣ де сѣпѣе, къ
перѣѣ, къ легѣмѣнте, къ оргѣнеле вѣедѣѣ, а
мѣстѣреѣ шѣ а сѣмѣдѣрѣлор къ знелте спре
стѣрчѣре шѣ прѣсѣре ш. а. вом афла дѣ
тот локѣл челе маѣ вѣѣ зрѣте а преапѣ-
терѣѣ, преа дѣдеменчѣѣвѣнеѣ шѣ а вѣпѣтѣдѣѣ
зѣдѣторѣлѣѣ, цѣѣторѣлѣѣ шѣ вѣнефѣкъѣторѣлѣѣ
а патѣреѣ вѣѣ шѣ фѣрѣ вѣадѣѣ, не карѣсѣл
адорѣм.

Сѣпѣтатеа есте потрѣвѣреа сѣфлетѣлѣѣ
шѣ а трѣпѣлѣѣ дѣ а лор дѣптрѣмѣтѣатѣ лѣ-
крѣре спре цѣнерѣа вѣедѣѣ. Бѣла дѣп коп-
трѣ есте непотрѣвѣта лор лѣкрѣре спре а-
сѣменѣа скоп. Шѣ къ кѣт отѣл афлѣ дѣ
сѣпѣтате чеа маѣ таре ферѣчѣре дѣ креа-
чѣвѣне, къ атѣта маѣ пѣдѣп дѣ дѣгѣдѣе
вѣла а гѣста дѣп ферѣчѣреа еѣ, шѣ асѣфелѣѣ
а ажѣнѣе пѣтѣпѣтеаска са хотѣрѣѣре.

Сѣнт фѣѣнѣе, че аѣ о деосѣвѣтѣ фѣпѣ-
тате шѣ рѣденѣе кѣтрѣ пѣтереа вѣедѣѣ, еле
о трѣзѣск, о дѣвѣе, ва де вѣпѣ сѣамѣ дѣ
даѣ шѣ ѣн фѣп пѣтрѣмѣтѣ. Ачѣстеа сѣнт
маѣ къ сѣамѣ лѣмѣна, кѣлѣѣѣра, аерѣл шѣ
апа, патрѣ черѣщѣ дѣрѣрѣѣ, че къ дрѣпѣлѣ
се пот пѣмѣ прѣѣтенѣѣ шѣ пѣзѣторѣѣ а дѣ-
трѣдѣѣѣ вѣедѣѣ.